

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในหน่วยย่อยของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่คนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้การยอมรับนับถือ โดยแบ่งความสำคัญเป็น 6 ด้านคือ 1) บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการเมืองและการปกครอง 2) บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการศึกษา 3) บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการเกษตร 4) บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม 5) บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านศาสนา และ 6) บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านกีฬา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หนังสือเรียนวิชา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในหน่วยย่อยที่ 2 เรื่องบุคคลสำคัญของหน่วยที่ 4 ประเทศไทย ตลอดจนศึกษาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและเรื่องบุคคลสำคัญจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการรวบรวมข้อมูล จดบันทึก วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 5 ขั้นตอน ดังนี้

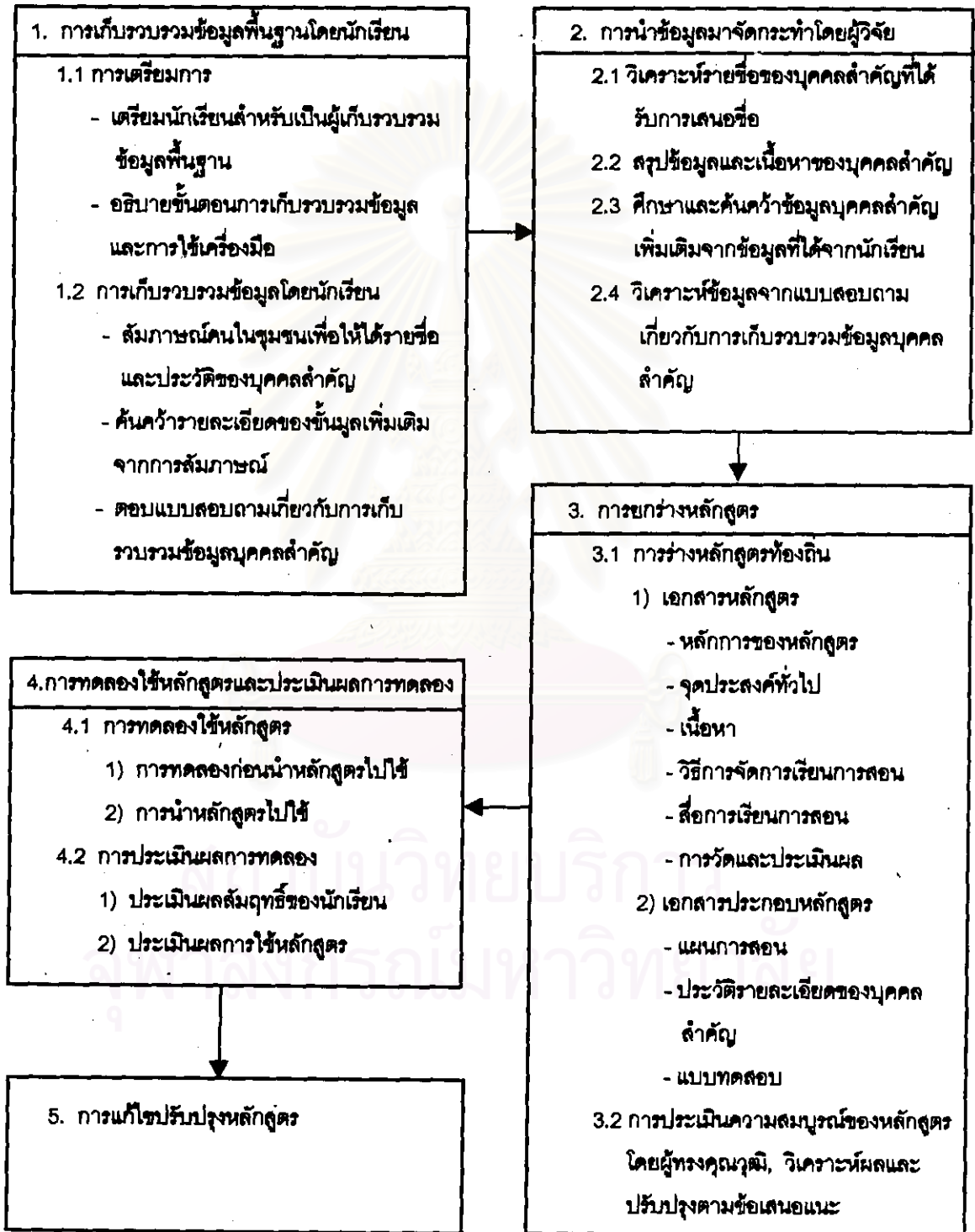
1. การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยนักเรียน
2. การนำข้อมูลมาจัดกระทำโดยผู้วิจัย
3. การยกร่างหลักสูตร
4. การทดลองใช้หลักสูตรและประเมินผลการทดลอง
5. การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่ปรับเพิ่ม เนื้อหาสาระในหลักสูตรแม่บทให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยการนำ นักเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในขั้นของการสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระในการเรียนตามความต้องการของชุมชน ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการในแผนภูมิที่ 11 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 11 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น ในกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสำรวจความต้องการของคนในชุมชนหรือนักเรียนเกี่ยวกับบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในครั้งนี้ ด้วยการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในชุมชนของตน เพื่อให้ได้รายชื่อและข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่จะนำไปเป็นเนื้อหาในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 ขั้นการเตรียมการ

เป็นขั้นตอนของการเตรียมตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นผู้สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีการเตรียมการดังนี้

1.1.1 ผู้วิจัยเตรียมตัวอย่างประชากรที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยมีวิธีการสุ่มดังนี้

1) สุ่มตัวอย่างประชากรจังหวัดจากเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 จำนวนทั้งสิ้น 19 จังหวัด โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามอัตราส่วน 1 ใน 3 ของแต่ละเขตการศึกษา ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นจังหวัดมาทั้งสิ้น 7 จังหวัด ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนจังหวัดที่ใช้สำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน

เขตการศึกษา	จำนวนจังหวัด	จำนวนจังหวัดที่สุ่มได้ (1 ใน 3)	จังหวัดที่เป็นตัวอย่าง ประชากร
9	6	2	ขอนแก่น อุดรธานี
10	8	3	อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด ยโสธร
11	5	2	นครราชสีมา ศรีสะเกษ
รวม	19	7	7

2) สุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนจากจังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ได้จากข้อ 1) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ โรงเรียนในอำเภอเมืองและโรงเรียนนอกอำเภอเมือง ทำการสุ่มเลือกโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในแต่ละจังหวัด ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มากกลุ่มละ 2 โรงเรียน โดยแบ่งตามขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ขนาดละ 1 โรงเรียน ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นโรงเรียนมาจังหวัดละ 4 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน โดยมีเกณฑ์การเลือกขนาดของโรงเรียนและเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรดังนี้

1. เกณฑ์การเลือกขนาดของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรแบ่งออกเป็น 2 ขนาด ดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป

1.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 ถึง 600 คน

2. เกณฑ์การเลือกโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากร มีดังนี้

2.1 เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษาที่ 9, 10 และ 11

2.2 เป็นโรงเรียนที่มีความประสงค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

2.3 เป็นโรงเรียนที่ผู้ปกครองหรือคนในชุมชนสนับสนุนการวิจัยและให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

2.4 เป็นโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกและเสนอชื่อโดยแหล่งข้อมูลในชุมชนประเภทบุคคลของภาคอีสาน เช่น ศึกษาพิเศษว่า เป็นโรงเรียนที่น่าสนใจและให้ความสำคัญในการปลูกฝังความเป็นคนอีสานมากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้ ตารางที่ 3 จำนวนโรงเรียนที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน

จังหวัด	อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน
ขอนแก่น	เมือง	ใหญ่	โรงเรียนสนามบิน
	เมือง	กลาง	โรงเรียนหนองตุมหนองงูเหลือม
	หนองเรือ	ใหญ่	โรงเรียนชุมชนบ้านหนองเรือ
	อุบลรัตน์	กลาง	โรงเรียนบ้านพระบาทท่าเรือ
อุดรธานี	เมือง	ใหญ่	โรงเรียนบ้านหนองสำโรง
	เมือง	กลาง	โรงเรียนบ้านตาด
	หนองหาน	ใหญ่	โรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด)
	กุมภวาปี	กลาง	โรงเรียนชุมชนน้ำผ่อง (กุมภวาปีวิทยา)
ร้อยเอ็ด	เมือง	ใหญ่	โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด
	เมือง	กลาง	โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ (สหพันธ์พิทยากรณ์)
	เสลภูมิ	ใหญ่	โรงเรียนบ้านกลางเสลภูมิ
	จังหาร	กลาง	โรงเรียนดินดำบัวรองวิทยา
อุบลราชธานี	เมือง	ใหญ่	โรงเรียนอุบลวิทยาคม
	เมือง	กลาง	โรงเรียนปะยาว
	เขื่องใน	ใหญ่	โรงเรียนบ้านท่าไผ่
	วารินชำราบ	กลาง	โรงเรียนชุมชนบ้านกุดแบ่ง

จังหวัด	อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน
ยโสธร	เมือง	ใหญ่	โรงเรียนอนุบาลยโสธร
	เมือง	กลาง	โรงเรียนบ้านชุมเงิน
	คำเขื่อนแก้ว	ใหญ่	โรงเรียนชุมชนดงแคนใหญ่
	คำเขื่อนแก้ว	กลาง	โรงเรียนบ้านแคนน้อยหนองเล็ง
นครราชสีมา	เมือง	ใหญ่	โรงเรียนสุขานารี
	เมือง	กลาง	โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก
	โชคชัย	ใหญ่	โรงเรียนบ้านด่านเกวียน
	ปักธงชัย	กลาง	โรงเรียนบ้านเมืองปัก
ศรีสะเกษ	เมือง	ใหญ่	โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ
	เมือง	กลาง	โรงเรียนบ้านโพนค้อ
	กันทรลักษณ์	ใหญ่	โรงเรียนตำบองราษฎร์ธรรม์
	กันทรลักษณ์	กลาง	โรงเรียนบ้านโนนน้ำข้อม
รวม			28

3) สุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนที่ใช้เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน จากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรที่ได้จากข้อ 2) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาโรงเรียนละ 15 คน รวมได้ตัวอย่างประชากรนักเรียนทั้งสิ้น 420 คน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรดังนี้

1. เป็นนักเรียนที่ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
คัดเลือกมาให้
2. เป็นนักเรียนที่มีภาวะที่สามารถเก็บข้อมูลได้
3. เป็นนักเรียนที่มีความรับผิดชอบและสามารถใช้ภาษาสื่อสาร
ในการเก็บข้อมูลได้
4. เป็นนักเรียนที่มีความสามารถในบันทึกข้อมูลได้
5. เป็นนักเรียนที่สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้

1.1.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรและครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด ต่อจากนั้นจัดแบ่งนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรออกเป็นทีม ๆ ละ 5 คน (ตามความสมัครใจ) ดังนั้นจะได้นักเรียนที่เป็นทีมสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนละ 3 ทีม จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 28 โรงเรียน รวมได้ทีมสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั้งสิ้น 84 ทีม และมีจำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 420 คน

1.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการประชุมนักเรียนที่เป็นทีมเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่ออธิบายขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่ละโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น และชุดที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลรายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น ประกอบการอธิบายจนนักเรียนสามารถเข้าใจวิธีการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนให้แล้วเสร็จภายในเวลา 1 เดือน

1.2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักเรียน

เป็นขั้นที่นักเรียนที่เป็นทีมสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1.2.1 นักเรียนสัมภาษณ์คนในชุมชนของนักเรียน เพื่อให้ได้รายชื่อของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน ตามความต้องการของคนในชุมชน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับชีวประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญเหล่านั้น โดยนักเรียนใช้แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นประกอบการสัมภาษณ์ วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจดบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2.2 นักเรียนค้นคว้าข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นเพิ่มเติมจากข้อ
1.2.1 ในกรณีต่อไปนี้

1.2.2.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถให้ข้อมูลบางเรื่องได้

1.2.2.2 นักเรียนต้องการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

1.2.2.3 นักเรียนไม่ต้องการสัมภาษณ์ใครแต่ต้องการเสนอชื่อบุคคลสำคัญและค้นคว้าข้อมูลกันเอง

โดยนักเรียนสามารถค้นคว้าข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ วัด โรงเรียน อนุสาวรีย์ สถาบันราชการ มหาวิทยาลัย เป็นต้น วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจดบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.2.3 นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น หลังจากนักเรียนดำเนินการตามข้อ 1.2.1 และ ข้อ 1.2.2 เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยนักเรียน มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดข้อคำถามและสร้างแบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นโดยแยกเป็น 6 ด้าน ซึ่งมีจำนวน 6 ฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการเมืองและการปกครอง

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการศึกษา

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการเกษตร

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านศาสนา

ฉบับที่ 6 แบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านกีฬา

โดยแบบสัมภาษณ์แต่ละชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
รายการ จำนวนด้านละ 3 ข้อ เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับนักเรียน อาชีพและอายุ

ตอนที่ 2 รายชื่อและข้อมูล รายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น
มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้างปลายเปิด จำนวนด้านละ 7 ข้อ เกี่ยวกับชีวประวัติ ผลงาน
คุณลักษณะที่เป็นแบบอย่าง และเกียรติคุณที่ได้รับของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น แบ่งออก
เป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 บุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดของเรา ประกอบด้วย
ด้วย บุคคลสำคัญในอดีต และบุคคลสำคัญในปัจจุบัน จำนวนอย่างละ 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 บุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดอื่น ๆ ประกอบด้วย
บุคคลสำคัญในอดีต และบุคคลสำคัญในปัจจุบัน จำนวนอย่างละ 7 ข้อ

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรจำนวน
4 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมา
แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านหนองไช้ น้ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ใช่
ตัวอย่างประชากร เพื่อหาข้อบกพร่องและตรวจสอบความเข้าใจในการใช้ภาษา แล้วนำมาแก้ไข
ปรับปรุงในด้านภาษาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2. แบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น เพื่อให้เสริมข้อมูลที่ได้จาก
แบบสัมภาษณ์ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ปรับข้อความให้สอดคล้องกับแบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของ
บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น

2.2 กำหนดข้อความและสร้างแบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับ
ท้องถิ่น โดยแยกเป็นด้าน 6 ด้าน ซึ่งมีจำนวน 6 ฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้าน
การเมืองและการปกครอง

ฉบับที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการ
ศึกษา

- ฉบับที่ 3 แบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านการ
เกษตร
- ฉบับที่ 4 แบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้าน
ศิลปวัฒนธรรม
- ฉบับที่ 5 แบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้าน
ศาสนา
- ฉบับที่ 6 แบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านกีฬา

โดยแบบบันทึกข้อมูลแต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการจำนวน
ด้านละ 3 ข้อ เกี่ยวกับแหล่งข้อมูล สื่อเอกสารที่ค้นและเหตุผลที่ใช้แบบบันทึก

ตอนที่ 2 ข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น มีลักษณะเป็นแบบมี
โครงสร้างปลายเปิด จำนวนด้านละ 7 ข้อ เกี่ยวกับชีวประวัติ ผลงาน คุณลักษณะที่เป็นแบบ
อย่าง และเกียรติคุณที่ได้รับของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 บุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดของเรา ประกอบด้วย
ด้วย บุคคลสำคัญในอดีต และบุคคลสำคัญในปัจจุบัน จำนวนอย่างละ 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 บุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดอื่น ๆ ประกอบด้วย
ด้วย บุคคลสำคัญในอดีต และบุคคลสำคัญในปัจจุบัน จำนวนอย่างละ 7 ข้อ

2.3 นำแบบบันทึกข้อมูลที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรจำนวน
4 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมา
แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้แบบบันทึกข้อมูลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลอง
ใช้

2.4 นำแบบบันทึกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
บ้านหนองไผ่น้ำ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่าง
ประชากร เพื่อหาข้อบกพร่องและตรวจสอบความเข้าใจในการใช้ภาษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง
ในด้านภาษาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

3.แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลสำคัญระดับ
ท้องถิ่น ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือและเอกสารที่
เกี่ยวข้อง

3.2 กำหนดข้อคำถามและสร้างแบบสอบถาม

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตร จำนวน 4
ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแก้ไข
ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จนกระทั่งได้แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ
จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงไป
เก็บข้อมูล ความร่วมมือของชุมชน ปัญหาในการเก็บข้อมูล ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการมี
ส่วนร่วมในการเก็บข้อมูล และความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในโอกาสต่อไป คำถามเป็นแบบ
มีโครงสร้างปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการเก็บ
ข้อมูลในเรื่องหรือวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนในโอกาสต่อไป และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
บ้านหนองไช้ น้ำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่าง
ประชากร เพื่อหาข้อบกพร่องและตรวจสอบความเข้าใจในการใช้ภาษา แล้วนำมาแก้ไข
ปรับปรุงในด้านภาษาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การนำข้อมูลมาจัดกระทำโดยผู้วิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาจากนักเรียนที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดกระทำเพื่อเลือกเนื้อหา
สาระที่จะนำมาร่างหลักสูตร ซึ่งมีวิธีการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำรายชื่อของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่ได้จากแบบสัมภาษณ์รายชื่อ
และข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น และได้จากแบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับ
ท้องถิ่น มารวบรวมโดยการจำแนกรายชื่อบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นเป็นด้าน ๆ แล้วทำการ
วิเคราะห์โดยการใช้ค่าความถี่เป็นเกณฑ์ในการเลือกรายชื่อบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นแต่ละด้าน
โดยเลือกบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่มีความถี่ในการเสนอชื่อตรงกันมากที่สุด 3 อันดับแรก
เพื่อที่จะนำไปบรรจุเป็นเนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่นที่จะพัฒนาในขั้นต่อไป

2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลและรายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่ได้รับคัดเลือกจากแบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น และได้จากแบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นมาทำการตรวจสอบความถูกต้อง จากการสัมภาษณ์ผู้รู้ และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ วารสาร นิตยสาร หนังสืออนุสรณ์ บุคคลสำคัญ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการวิเคราะห์และสรุปเป็นเนื้อหา เพื่อที่จะนำไปบรรจุลงในหลักสูตรท้องถิ่นที่จะพัฒนาในขั้นต่อไป

2.3 ผู้วิจัยทำการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่ได้รับคัดเลือกซึ่งขาดหายไปหรือไม่สมบูรณ์ โดยศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ผู้รู้และจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ วารสาร นิตยสาร หนังสืออนุสรณ์ บุคคลสำคัญ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปประกอบกับเนื้อหาที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เนื้อหามีความสมบูรณ์และเหมาะสมที่จะนำไปบรรจุลงในหลักสูตรท้องถิ่น

2.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นมารวบรวมและทำการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ เป็นรายชื่อและหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 การร่างหลักสูตร

ในการร่างหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยนักเรียน และขั้นตอนที่ 2 การนำข้อมูลมาจัดกระทำโดยผู้วิจัยเป็นพื้นฐานในการร่างหลักสูตร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1 การร่างหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เอกสารหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดหลักการของหลักสูตร จุดประสงค์ทั่วไป เนื้อหาสาระ อัตราเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล

ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย ประวัติรายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านต่าง ๆ จำนวน 6 ด้าน แผนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นจำนวน 6 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายละเอียดของการยกย่องหลักสูตรท้องถิ่น มีดังนี้

ส่วนที่ 1 เอกสารหลักสูตรท้องถิ่น

1. หลักการของหลักสูตร โดยกำหนดจากหลักสูตรกลุ่มสร้าง เสริม ประสบการณ์ชีวิตตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หน่วยที่ 4 ขาดไทย หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลสำคัญ ซึ่งมีหลักการดังต่อไปนี้

1.1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของบุคคลสำคัญ ระดับท้องถิ่น

1.2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และสามารถ ประเมินคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นได้

1.3 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำแนวคิดหรือการปฏิบัติของบุคคล สำคัญระดับท้องถิ่นไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

2. จุดประสงค์ทั่วไป โดยกำหนดจากการวิเคราะห์ตามคำอธิบาย รายวิชาของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ซึ่งมีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของการ กระทำคุณงามความดีของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น

2.2 เพื่อให้มีทักษะในการวิเคราะห์และสรุปหลักการบำเพ็ญ คุณความดีและคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม

2.3 เพื่อให้เคารพ ยกย่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนอีสาน และรักท้องถิ่นอีสาน

2.4 เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามแบบอย่างของบุคคลสำคัญ ระดับท้องถิ่นในแนวทางที่เหมาะสมกับตนเอง และเป็นผลดีต่อส่วนรวมหรือท้องถิ่นของตน

3. เนื้อหาสาระ โดยกำหนดจากข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ข้อมูลพื้นฐานโดยนักเรียนในชั้นตอนที่ 1 และการนำข้อมูลมาจัดกระทำโดยผู้วิจัยในชั้นตอนที่ 2 ของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เพิ่มเติมขึ้นมาจากหัวข้อหรือขอบข่ายที่ระบุไว้ ในคำอธิบายของกลุ่มประสบการณ์และไม่ซ้ำหรือปรากฏในหลักสูตรแม่บท

4. การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ตามหลักการและจุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรที่ได้ระบุไว้ โดยกำหนดแนวทางในการจัดการ เรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ตามแนวคิดในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังต่อไปนี้

4.1 จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
ในการเรียน ตั้งแต่การเลือกศึกษานุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นตามความสนใจของตน และการ
ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.2 จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการต่าง ๆ ด้วยการ
ทำกิจกรรมการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เรียนรู้ด้วยตนเอง และ
สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

4.3 จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ
เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าการทำความดี และมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนอีสาน

5. สื่อการเรียนการสอน เป็นแบบเน้นความหลากหลายของสื่อ
โดยกำหนดให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งได้
แก่ วิทยากรท้องถิ่น วัสดุท้องถิ่น รูปบุคคลสำคัญ รูปผลงานของบุคคลสำคัญ นอกจากนี้ยังมี
วีดิทัศน์บุคคลสำคัญ โทรทัศน์ วิทยุ เทปเพลง สิ่งพิมพ์ บัตรคำ บัตรงาน บัตรภาพ
และใบความรู้

6. การวัดผลและประเมินผล โดยกำหนดดังนี้

6.1 ประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อประเมินความ
สามารถของนักเรียนที่ผ่านการเรียนหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น และให้บรรลุดุจดประสงค์ที่กำหนดไว้
โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ซึ่ง
เป็นคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของบุคคลระดับท้องถิ่น การวิเคราะห์และสรุปหลักการกระทำ
คุณงามความดีของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น แนวทางการปฏิบัติตนตามแบบอย่างของบุคคล
สำคัญระดับท้องถิ่น และประโยชน์จากการศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญระดับ
ท้องถิ่น

6.2 ประเมินด้านผลการใช้หลักสูตร เพื่อประเมินความพอใจ
ของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของ
นักเรียนซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ข้อใหญ่ 16 ข้อย่อย
ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการใช้สื่อ
และอุปกรณ์การสอน ส่วนคำถามแบบมีโครงสร้างปลายเปิด 1 ข้อใหญ่ 4 ข้อย่อย เป็นข้อ
เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้าน
สื่อการเรียนการสอน และอื่น ๆ

ส่วนที่ 2 เอกสารประกอบหลักสูตร

1. ประวัติรายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนและเพิ่มเติมความรู้สำหรับครูและนักเรียน สร้างโดยการนำข้อมูลที่ได้อะจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 และการนำข้อมูลมาจัดกระทำโดยผู้วิจัยในขั้นตอนที่ 2 ของการพัฒนาหลักสูตร มาสรุปจัดทำเป็นเล่ม ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับประวัติและผลงานสำคัญของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นด้านต่าง ๆ จำนวน 6 ด้าน ๆ ละ 3 ท่าน

2. แผนการสอน ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล จำนวน 6 แผน แผนการสอนละ 4 คาบ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่เรียนจบแล้ว ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบดังนี้

3.1 ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารการวัดและประเมินผลต่าง ๆ

3.2 สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น การวิเคราะห์และสรุปหลักการกระทำคุณงามความดีของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น แนวทางการปฏิบัติตนตามแบบอย่างของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น และประโยชน์จากการศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น

3.3 สร้างเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบ เพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการตรวจให้คะแนนโดยกำหนดแนวทางการตอบคำถามของแต่ละข้อและเกณฑ์การให้คะแนน โดยให้ 2 คะแนนต่อคำตอบที่ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนด และให้ 1 คะแนนต่อคำตอบที่ไม่ตรงตามแนวทางที่กำหนดแต่มีเหตุผล (รายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนและแนวทางการตอบคำถามอยู่ในภาคผนวก ค)

3.4 นำแบบทดสอบและใบเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้องเชิงเนื้อหา การใช้ภาษาและความเหมาะสม แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ

3.5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 40 คน

3.6 นำแบบทดสอบมาหาค่าระดับความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อสอบที่มีระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ถือว่าเป็นค่าที่ใช้ได้

3.7 หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2538) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .76

3.2 การประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพหรือความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

3.2.1 การประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร โดยการประเมินความสมบูรณ์หรือความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขโดยการประเมินในแบบประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตรท้องถิ่น แบบประเมินแผนการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 4 ท่าน ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่นทั้งหมดโดยลงความเห็นในแบบประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตรท้องถิ่น

2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยลงความเห็นในแบบประเมินแผนการสอนและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 การวิเคราะห์แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยรวบรวมผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน มาวิเคราะห์ความสมบูรณ์ของหลักสูตรแต่ละหัวข้อ โดยการหาความถี่ที่ได้รับการประเมิน รวบรวมความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสรุปและเรียบเรียงเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

3.2.3 การปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นและข้อเสนอแนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีคุณภาพหรือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

ตารางที่ 4 การตรวจสอบความสมบูรณ์ของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น

เอกสารและเครื่องมือ	วิธีการตรวจสอบคุณภาพหรือความเหมาะสม
1. หลักสูตร	ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางหลักสูตรตรวจสอบ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
2. แผนการสอน	ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตรวจสอบ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 2 แผน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วปรับเพิ่มเติม
3. ประวัติรายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น	ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. แบบทดสอบ	ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร แล้วหาค่าระดับความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) Cronbach, อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูตร, 2538)
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน	ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วปรับเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตรและประเมินผลการทดลอง

4.1 การทดลองใช้หลักสูตร

4.1.1 การทดลองก่อนนำหลักสูตรไปใช้

4.1.1.1 การเตรียมการทดลอง ผู้วิจัยติดต่อประสานกับโรงเรียนชุมชนบ่อแสนพันมิตรภาพที่ 211 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ภาคปลาย ปีการศึกษา 2541 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และทำการสุ่มตัวอย่างนักเรียนแบบง่ายเลือกมา 1 ห้องเรียน ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวนนักเรียน 30 คน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกโรงเรียนดังนี้

1) เป็นโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาที่มีนักเรียนจำนวน 80% ขึ้นไป ที่เป็นคนอีสาน และใช้ภาษาอีสานในชีวิตประจำวัน

2) เป็นโรงเรียนที่มีการจัดนักเรียนในแต่ละระดับชั้นที่มีความสามารถทางการเรียนสูง กลาง ต่ำ คละกันในห้องเรียน

3) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการวิจัยสามารถให้ความร่วมมือในการทดลองได้ตลอดระยะเวลาการทดลอง

4) เป็นโรงเรียนที่คนในท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้าใจเรื่องการให้ความร่วมมือในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจัง

4.1.1.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยสุ่มเลือกแผนการสอนเพื่อทดลองสอนโดยการจับสลาก จำนวน 2 แผน ได้แผนการสอนที่ 1 และ 3 จากแผนการสอนทั้งสิ้น 6 แผน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแผนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

4.1.2 การนำหลักสูตรไปใช้

4.1.2.1 การเตรียมการทดลอง

1) เตรียมตัวอย่างประชากรที่ใช้ทดลอง โดยติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร คือ โรงเรียนชุมชนบ่อแสนพันมิตรภาพที่ 211 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ภาคปลาย ปีการศึกษา 2541 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างนักเรียนแบบง่าย

(Simple random Sampling) เลือกมา 1 ห้องเรียน ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวนนักเรียน 30 คน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกโรงเรียน ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาที่มีนักเรียนจำนวน 80% ขึ้นไป ที่เป็นคนอีสาน และใช้ภาษาอีสานในชีวิตประจำวัน

2. เป็นโรงเรียนที่มีการจัดนักเรียนในแต่ละระดับชั้นที่มีความสามารถทางการเรียนสูง กลาง ต่ำ คละกันในห้องเรียน

3. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการวิจัยสามารถให้ความร่วมมือในการทดลองได้ตลอดระยะเวลาการทดลอง

4. เป็นโรงเรียนที่คนในห้องถิ่นมีความพร้อมและเข้าใจเรื่องการให้ความร่วมมือในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจัง

2) เตรียมหลักสูตร โดยการเตรียมหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตร แผนการสอน จำนวน 6 แผน ประวัติรายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น จำนวน 6 ด้าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน เพื่อจะนำไปใช้ทดลองกับตัวอย่างประชากรที่เตรียมไว้ในขั้นต่อไป

4.1.2.2 การดำเนินการทดลอง

1) ทดสอบก่อนการทดลอง โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร เพื่อให้ได้คะแนนความสามารถทางการเรียนก่อนการทดลองสอน

2) ดำเนินการทดลอง ด้วยการสอนตามแผนการสอนและสื่อการสอนที่ได้จัดทำขึ้น ซึ่งมีแผนการสอนทั้งสิ้น 6 แผน จำนวน 24 คาบ ใช้เวลาสอน 2 สัปดาห์ ๆ ละ 12 คาบ โดยมีรูปแบบการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียว

3) ทดสอบหลังการทดลอง โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิมไปทำการทดสอบกับนักเรียนหลังจากเสร็จสิ้นการสอนครบทุกคาบแล้ว

4) แสดงความคิดเห็นหลังการทดลอง โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หลังจากเสร็จสิ้นการใช้หลักสูตรแล้ว

4.2 การประเมินผลการทดลอง

การประเมินผลการทดลอง เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒมานั้น มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติจริงได้มากน้อยเพียงใด โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.2.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่น โดยประเมินผลจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นำผลการทดสอบมาหาค่าความแตกต่างของคะแนนเป็นรายบุคคล หาค่าเฉลี่ย แล้วตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

1) ถ้าค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเกินร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม แสดงว่าคุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับนำไปใช้ได้ เนื่องจากตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้เรียนเรื่องบุคคลสำคัญในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาแล้ว จึงได้กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ปกติที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์การประเมินของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) คือ ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม เป็นร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

2) ถ้าค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าคุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับที่ใช้ได้

4.2.2 การประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน และข้อเสนอแนะของนักเรียน โดยวิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมิน คือ ถ้าค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง - มากที่สุด แสดงว่าคุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับที่สามารถนำไปใช้ได้

จากผลการประเมินหลักสูตร ถ้าผลที่ได้จากการวิเคราะห์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าคุณภาพของหลักสูตรในด้านนั้นอยู่ในระดับที่ต้องนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 5 การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินหลักสูตรและข้อเสนอแนะมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและปรับปรุงแผนการสอน เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย (อ้างถึงใน ประคอง กรรมสูตร, 2538)

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}$$

3. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

$$\text{S.D.} = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$N = \text{จำนวนคนในกลุ่ม}$$

$$X = \text{คะแนนแต่ละจำนวน}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$\sum X^2 = \text{ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด}$$

4. การหาค่าระดับความยาก (Level of Difficulty) ของแบบทดสอบ

$$P = \frac{R_U + R_L}{2f}$$

เมื่อ	P	=	ค่าระดับความยาก
	R_U	=	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
	R_L	=	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
	f	=	จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

5. การหาค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination)

$$r = \frac{R_U - R_L}{f}$$

เมื่อ	r	=	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	=	จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
	R_L	=	จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก
	f	=	จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

6. การหาสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง
	k	=	จำนวนข้อสอบ
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

7. ทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนน (t-test for dependent samples)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t = ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต

D = ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่

n = จำนวนคู่

$\sum D^2$ = ผลรวมกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น นำมาวิเคราะห์โดย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยการรวบรวม แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น นำมาวิเคราะห์ โดยรวบรวมรายชื่อของบุคคลสำคัญที่ได้รับการเสนอชื่อ จำแนกรายชื่อเป็นด้าน ๆ จำนวน 6 ด้าน แล้วแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง สำหรับส่วนที่เป็นแบบปลายเปิด นำข้อมูลมาสรุปแล้วนำเสนอในรูปของความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นนำมาวิเคราะห์โดย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป นำมาวิเคราะห์โดยการรวบรวมแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลรายละเอียดของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น นำข้อมูลมาสรุป รวมกับข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอในรูปของความเรียง

นำรายชื่อของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นที่ได้จากแบบสัมภาษณ์รายชื่อและข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่น และได้จากแบบบันทึกข้อมูลของบุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นมา รวบรวม โดยจำแนกรายชื่อบุคคลสำคัญเป็นด้าน ๆ จำนวน 6 ด้าน แจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ต่อจากนั้นทำการวิเคราะห์โดยเลือกบุคคลสำคัญแต่ละ

ด้านที่มีความถี่ในการเสนอชื่อตรงกันมากที่สุดใน 3 อันดับแรก เพื่อเป็นเนื้อหาของหลักสูตร แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลสำคัญ ระดับท้องถิ่นที่เป็นแบบเลือกตอบนำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้ว นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง สำหรับส่วนที่เป็นแบบปลายเปิดนำมาวิเคราะห์โดย รวบรวม แจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตร นำมาวิเคราะห์โดยการ แจกแจงความถี่ และสรุปข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร นำเสนอในรูปของความเรียง

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมาวิเคราะห์โดยการ หาค่าระดับความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนด้วยการหาค่าความแตกต่างของคะแนนเป็นรายบุคคล ค่าเฉลี่ยของคะแนน ค่าร้อยละของคะแนนเต็ม และการทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

6. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร นำมาวิเคราะห์โดย

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความพอใจในหลักสูตรท้องถิ่น นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลใน รูปตารางประกอบความเรียง แล้วจัดระดับความคิดเห็นของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ประเมินของ ประคอง วรรณสุด (2538) ซึ่งแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะของนักเรียน นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง